

Dosarul nr. 3ra-923/22
2-21043360-01-3ra-12092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G.Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, A.Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Onisim Harea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea calculării și achitării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată parțial hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 24 martie 2021 Onisim Harea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea calculării și achitării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, a activat în organele afacerilor interne în perioada 19 noiembrie 1985 - 27 octombrie 2006.

Reclamantul a menționat că, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 298ef din 27 octombrie 2006 a demisionat din funcția de inspector superior pentru cazuri excepționale al secției Poliției Criminale a direcției poliției în transporturi a Ministerului Afacerilor Interne, în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (14) din Legea cu privire la politie nr. 416-XII din 18 decembrie 1990.

Reclamantul a relevat că, în decursul activității sale în cadrul organelor afacerilor interne a activat în cadrul divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău.

Astfel, în temeiul ordinului direcției afacerilor interne or. Chișinău nr. 94ef din 20 noiembrie 1985, în perioada 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989 a deținut funcția de milițian al divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne.

Făcînd referire la art. 68 alin. (7) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, în vigoare de la 05 martie 2013, reclamantul a invocat că, vechimea în serviciu în cadrul organelor afacerilor interne, stabilită polițiștilor până la data intrării în vigoare a prezentei Legi se include în vechimea de serviciu în poliție.

În acest sens, reclamantul a menționat că, la 02 februarie 2021, în temeiul art. 323 alin. (2) din Codul muncii și art. 18 lit. c) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri a înaintat cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sec. Râșcani, mun. Chișinău privind stabilirea perioadei de activitate din cadrul direcției afacerilor interne or. Chișinău al divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada - 19 noiembrie 1985 - 01 octombrie 1989, ca perioadă de activitate cu avantaje, cu aplicarea coeficientului 2; recalcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 19 noiembrie 1985 - 01 octombrie 1989, cu includerea perioadei indicate cu avantaje; recalcularea, stabilirea și achitarea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, reieșind din recalculul vechimii în muncă în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 19 noiembrie 1985 - 01 octombrie 1989.

Reclamantul a relevat că, la 02 februarie 2021, cu o cerere similară celei prealabile, s-a adresat și către Ministerul Afacerilor Interne, care prin scrisoarea nr. 44/10- H-251/21 din 26 februarie 2021 a fost informat că, Ministerul Afacerilor Interne nu deține astfel de competență și cu astfel de cerere urmează să se adreseze către organul de asigurări sociale competent.

De asemenea, reclamantul a invocat că, prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sec. Râșcani, mun. Chișinău nr. 1303 din 09 februarie 2021 a fost informat că, perioada de activitate 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989 în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, și temei de recalculare a pensiei nu este.

Reclamantul a menționat că, ulterior, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere, prin care a solicitat stabilirea perioadei de activitate din cadrul divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989, ca perioadă de activitate cu avantaje, cu aplicarea coeficientul 2; recalcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989, cu includerea perioadei indicate cu avantaje; recalcularea, stabilirea și achitarea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne, reieșind din recalculul vechimii în muncă, în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, pentru perioada 19 noiembrie 1985 - 01 octombrie 1989.

Reclamantul a relevat că, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. H-392/21 din 17 martie 2021 i s-a comunicat că, perioada de activitate 19 noiembrie 1985-

01 octombrie 1989 în cadrul divizionului separat al serviciului escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, și temei de recalculare a pensiei nu este.

Reclamantul consideră că, prin răspunsul nominalizat, i-a fost încălcat dreptul la proprietate garantate de art. 46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor art. 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, cât și art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

Reclamantul a făcut referire la art. 12, pct. 33, pct. 35 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție (în vigoare la perioada vizată), art. 21 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012, art. 323 alin. (1) din Codul muncii, art. 18 lit. c) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, art. 33 alin. (2) și alin. (3) lit. a) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar, pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a menționat că, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

De asemenea, reclamantul a relevat că, conform datelor Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, pe parcursul anilor 1998-2002, la momentul transferării în închisori au fost depistate de la 60 până la 140 de cazuri noi de tuberculoză. Aceste persoane, până la transferare în închisorile Instituțiilor Penitenciare se află în izolatoarele de detenție provizorie ale comisariatelor de poliție, care nu au în state personal medical. În perioada de anchetare, escortare, transportare repartizare în cameră intra în contact cu personalul instituțiilor și risca să se molipsească de tuberculoză.

În acest sens, reclamantul a invocat că, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 185 din 20 februarie 2003 cu privire la situația epidemiologică a tuberculozei și măsurile întreprinse în vederea realizării Programului Național de Control al Tuberculozei pe anii 2002-2005, în scopul organizării acordării asistenței medicale persoanelor bolnave de tuberculoză arestate sau aflate în izolatoarele de detenție provizorie ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și profilaxiei tuberculozei printre colaboratorii acestor instituții, prin ordinul nr.134 din 24 martie 2003 al Ministerului Afacerilor Interne, de către Ministerul Sănătății și Ministerul Justiției privind organizarea acordării asistenței medicale persoanelor bolnave de tuberculoză arestate sau aflate în izolatoarele de detenție provizorie ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, a fost aprobată Instrucțiunea privind organizarea acordării asistenței

medicale persoanelor bolnave de tuberculoză arestate sau aflate în izolatoarele de detenție provizorie ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, reclamantul a relevat că, potrivit pct. 7 al Instrucțiunii nominalizate, persoanele reținute pe contravenții administrative în izolatoarele de detenție provizorie bolnave de tuberculoză sunt izolate în încăperi separate și în caz de necesitate primesc tratament aici sub controlul medicului ftiziopneumolog. Iar, în pct. 9 a aceleiași Instrucțiuni se menționează că, colaboratorii de poliție a izolatoarelor de detenție provizorie și anchetare penală și serviciilor de escortă urmau să respecte strict cerințele igienei personale și de profilaxie, pentru a se proteja și a micșora riscul de molipsire cu tuberculoză.

Totodată, reclamantul a invocat că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 408 din 09 noiembrie 2007 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă cu avantaje a unor colaboratori ai Batalionului serviciului de escortă și pază al Comisariatului General al Poliției mun. Chișinău, ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în baza art. 30 al Legii nr. 1086-XIV din 23 iunie 2009 cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale și lit. d) a pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru combaterea crimelor economice și corupției și sistemului penitenciar a fost stabilită calcularea a două luni vechime pentru o lună de serviciu, perioada de activitate în plutonul de pază al instituțiilor de expertiză judiciară și medico-legală al Batalionului serviciului de escortă și pază.

Reclamantul a menționat că, potrivit pct. 1.6. al Instrucțiunii privind activitatea organelor afacerilor interne, întru deținerea persoanelor reținute pentru comiterea contravențiilor administrative și arestate administrativ, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 353 din 05 octombrie 2004 cu privire la completarea și modificarea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 5 din 05 ianuarie 2004 cu privire la modul de organizare și desfășurare a activității de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie ale comisariatelor de poliție, paza și escortarea persoanelor reținute la judecată este efectuată de către colaboratorii izolatoarelor de detenție provizorie.

În acest context, reclamantul consideră că, situația sa se încadrează la normele invocate mai sus, întrucât izolatoarele de detenție provizorie dețineau și tratau bolnavi contagioși.

Mai mult ca atât, reclamantul a relevat că, izolatoarele de detenție provizorie din cadrul divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, actualmente direcția de poliție mun. Chișinău și respectiv inspectoratele de poliție se află în subsol, fapt ce nu poate fi negat de către pârâți.

Astfel, reclamantul a invocat că, în toată perioada de activitate 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989, activitatea sa era legată de lucrări de subteran.

Totodată, reclamantul a menționat că, riscul la care sunt supuși colaboratorii de poliție pe parcursul serviciului de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate, aceștia fiind bolnavi contagioși, a fost reflectat și în nota informativă a Procuraturii mun. Chișinău nr. 12-6d/04 din 15 decembrie 2004, în nota informativă a

Ministerului Justiției nr. 04/3883 din 17 mai 2006, în Actul comisiei formate de Direcția medicală a Ministerului Afacerilor Interne nr. 17/7-55 din 24 noiembrie 2006, în deciziile irevocabile ale Curții Supreme de Justiție, dar și în practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

În acest context, reclamantul consideră că, perioada de muncă 19 noiembrie 1985-01 octombrie 1989, efectuată în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, urmează a fi calculată și stabilită ca perioadă de activitate cu avantaj, cu aplicarea coeficientul 2.

Reclamantul a solicitat anularea răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău nr. 1303 din 09 februarie 2021, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. H-392/21 din 11 martie 2021, obligarea recalculării vechimii în muncă, obligarea calculării și achitării pensiei, reieșind din vechimea în muncă stabilită și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din data de 23 iulie 2021, avocatul reclamantului Sergiu Covali a solicitat suplimentar la cerințele expuse în acțiunea înaintată și anularea răspunsului Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-H-221/21 din 26 februarie 2021, emis în privința lui Onisim Harea.

Prin hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis parțial acțiunea înaintată de Onisim Harea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne cu privire la anularea răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău nr. 1303 din 09 februarie 2021, anularea răspunsului Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-H-221/21 din 26 februarie 2021, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. H-392/21 din 11 martie 2021, obligarea recalculării vechimii în muncă, obligarea calculării și achitării pensiei, reieșind din vechimea în muncă stabilită și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău nr. 1303 din 09 februarie 2021 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. H-392/21 din 11 martie 2021 cu privire la cererea prealabilă, adoptate în privința lui Onisim Harea. S-a anulat decizia Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-H-221/21 din 26 februarie 2021 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința lui Onisim Harea. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual privind calcularea și achitarea lui Onisim Harea a pensiei conform vechimii în muncă, stabilită prin confirmarea nr. 12117 din 26 iulie 2018, eliberată de Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 19 noiembrie 1985 până la 01 octombrie 1989, cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Onisim Harea, suma de 4000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată legate de acordarea asistenței juridice. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d.106, 118-140, vol.I).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 11 august 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Onisim Harea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.112-114, vol.I).

Hotărârea motivată din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost expediată apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 19 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.141, vol.I).

La data de 19 noiembrie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.12-14, vol.II).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La data de 13 septembrie 2021 Ministerul Afacerilor Interne a depus apel împotriva hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea anulării deciziei Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-H-221/21 din 26 februarie 2021 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința lui Onisim Harea, cu respingerea acestui capăt al cererii, ca fiind neîntemeiat (f.d.115, vol.I).

Hotărârea motivată din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost expediată apelantului Ministerului Afacerilor Interne, prin intermediul poștei electronice, la data de 19 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.141, vol.I).

La data de 17 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Afacerilor Interne a depus motivarea apelului (f.d.16-18, vol.II). Iar, la data de 23 noiembrie 2021 Ministerul Afacerilor Interne a depus motivarea apelului pe suport de hârtie cu semnătura olografă (f.d. 24-25, vol.II).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Ministerului Afacerilor Interne împotriva hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. S-a casat parțial hotărârea din 06 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea ce ține de admiterea pretenției cu privire la anularea răspunsului Ministerului Afacerilor Interne nr.44/10-H-221/21 din 26 februarie 2021 cu privire la cererea prealabilă, adoptată în privința lui Onisim Harea și în această parte s-a emis o decizie nouă, prin care această pretenție s-a respins ca neîntemeiată. În rest s-a menținut hotărârea primei instanțe (f.d.70-77, vol.II).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, prin înscrierile din carnetul de muncă, certificatul Ministerului Afacerilor Interne nr. 44/10-H-3436/20 din 11 ianuarie 2021 și fișa de calcul a vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei se confirmă faptul că, intimatul Onisim Harea a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioada 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989, în calitate de milițian al plutonului separat de escortă și pază al Izolatorului de Detenție Preventivă.

Conform extrasului din ordinul nr. 298 ef din 27 octombrie 2006, în conformitate cu art. 21 alin. (14) din Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la Poliție, s-a ordonat concedierea din organele afacerilor interne și trecerea în rezerva Forțelor Armate a locotentului-colonel de poliție Onisim Harea, aflat la dispoziția Ministerului Afacerilor Interne din funcția de inspector pentru cazuri excepționale al secției poliției criminale, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, de la 25 octombrie 2006.

Instanța de apel a relevat că, în temeiul încheierii de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 04 decembrie 2006, intimatul Onisim Harea este beneficiar de pensie începând cu data de 25 octombrie 2006.

Instanța de apel a invocat pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, cu modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 1110 din 11 septembrie 03, care prevede că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne, militarilor și ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și sistemului penitenciar, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în închisori, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Totodată, instanța de apel a relevat că, potrivit art. 33 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (în vigoare până la 16 mai 2018), vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu; 2 zile de serviciu în celelalte instituții penitenciare, în Departamentul instituțiilor penitenciare, precum și în subdiviziunile acestuia care își desfășoară activitatea în locurile de privațiune de libertate, se consideră ca 3 zile de serviciu.

Iar, conform prevederilor art. 53 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21 decembrie 2017, la stabilirea pensiei, funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ținându-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; b) 2 zile de serviciu în instituțiile penitenciare, altele decât cele indicate la lit. a), în Administrația Națională a Penitenciarelor, precum și în subdiviziunile acesteia care desfășoară nemijlocit activități de punere în executare a privațiunii de libertate, se consideră ca 3 zile de vechime în serviciu.

Instanța de apel a menționat că, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 408 la 09 noiembrie 2007 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă cu avantaje a unor colaboratori ai Batalionului serviciului de escortă și pază al Comisariatului General al Poliției mun. Chișinău, ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, art. 30 din Legea nr. 1086-XIV din 23 iunie 2009 cu privire la expertiza judiciară, constatărilor tehnico-științifice și medico-legale și a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne,

colaboratorilor Centrului pentru combaterea crimelor economice și corupției și sistemului penitenciar, a fost stabilită calcularea a două luni vechime pentru o lună de serviciu pentru perioada de activitate în plutonul de pază al instituțiilor de expertiză judiciară și medico-legală al Batalionului serviciului de escortă și pază al Comisariatului General al Poliției mun. Chișinău.

De asemenea, instanța de apel a relevat că, potrivit pct. 1.6. al Instrucțiunii privind activitatea organelor afacerilor interne întru deținerea persoanelor reținute pentru comiterea contravențiilor administrative și arestate administrativ, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 353 din 05 octombrie 2004 cu privire la completarea și modificarea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 5 din 05 ianuarie 2004 cu privire la modul de organizare și desfășurare a activității de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie ale comisariatelor de poliție, paza și escortarea persoanelor reținute la judecată este efectuată de către colaboratorii izolatoarelor de detenție provizorie.

În acest context, instanța de apel a conchis că, situația reclamantului/intimat Onisim Harea se încadrează în normele juridice invocate mai sus, întrucât izolatoarele de detenție provizorie dețineau și tratau bolnavi contagioși.

Instanța de apel a invocat că, izolatoarele de detenție provizorie din cadrul Divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al Direcției afacerilor interne or. Chișinău a Ministerului Afacerilor Interne, actualmente Direcția de poliție mun. Chișinău și respectiv inspectoratele de poliție se află în subsol, astfel încât, începând cu data de 19 noiembrie 1985 până la 01 octombrie 1989, toată perioada de activitate a reclamantului/intimat Onisim Harea era legată de lucrări de subteran, ceea ce prevedea un risc sporit, la care erau supuși colaboratorii de poliție pe parcursul serviciului de pază escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate, aceștia fiind bolnavi contagioși.

Instanța de apel a invocat că, dreptul reclamantului/intimat Onisim Harea de a beneficia de calculul vechimii în muncă cu facilități, este confirmat cu certitudine pentru perioadele stabilite conform certificatelor eliberate de angajator. Respectiv, aceste drepturi au fost recunoscute și nu pot fi contestate. Astfel, în situația stabilirii acestui drept pentru reclamantul/intimat Onisim Harea, Casa Națională de Asigurări Sociale urmează să revadă/recalculeze vechimea în muncă și, respectiv, să includă în stagiul general de activitate a perioadei în care reclamantul/intimat Onisim Harea a activat în calitate de milițian al Divizionului separat de escortă și pază al Izolatorului de detenție provizorie al Direcției afacerilor interne or. Chișinău al Ministerului Afacerilor Interne în perioada 19 noiembrie 1985 – 01 octombrie 1989.

La data de 22 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 78-80, vol.II).

Ulterior, la data de 25 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.82-86, vol.II).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta a menționat că, intimatul Onisim Harea a solicitat recalcularea pensiei, reieșind din recalculul vechimii în muncă, pe care solicita să-l efectueze Casa Națională de Asigurări Sociale. Iar, odată ce instanța de fond a respins această pretenție, instanța de

apel nu avea niciun temei legal de a menține hotărârea primei instanțe, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia intimatului Onisim Harea.

De asemenea, recurenta a menționat că, intimatul Onisim Harea a anexat la cererea de chemare în judecată certificatul nr.44/10- H-3436/20 din 11 ianuarie 2021, conform căruia, dânsul confirmă o activitate neîntreruptă în cadrul organelor afacerilor interne, de 20 de ani 11 luni și 6 zile. Cu toate acestea, instanțele ierarhic inferioare nemotivat au obligat Casa Națională de Asigurări Sociale la recalcularea pensiei în baza unei confirmări, prin care se atestă că, în cadrul organelor afacerilor interne intimatul Onisim Harea a acumulat o vechime în muncă de 27 de ani 0 luni și 5 zile.

Recurenta a relevat că, instanța de apel eronat a concluzionat că, efectuarea calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei ține de competența exclusivă a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Făcînd trimitere la art.49 pct.(3) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, recurenta a invocat că, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate. Or, Instituțiile de forță sunt organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în serviciu și a soldei bănești, pentru fiecare beneficiar de pensie.

Recurenta a făcut referire la prevederile art.49 din Legea nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale și a menționat că, legiuitorul a stabilit expres și fără echivoc atribuțiile și competența organului de asigurări sociale, astfel că recalcularea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei nu se regăsește printre acestea.

Referitor la încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a sumei de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, legate de acordarea asistenței juridice, recurenta consideră că această sumă este exagerat de mare în raport cu lucrul avocatului efectuat pe dosarul respectiv.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii înaintate de intimatul Onisim Harea.

La data de 14 septembrie 2022 în adresa intimatului Onisim Harea, avocatului acestuia Sergiu Covali și terțului Ministerului Afacerilor Interne a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 89, vol.II).

Prin referința depusă la data de 06 octombrie 2022, Onisim Harea, reprezentat de avocatul Sergiu Covali a solicitat declararea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibil (f.d.92-96, vol.II).

Deși la data de 21 septembrie 2022 terțul Ministerul Afacerilor Interne a recepționat recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei, acesta nu și-a valorificat dreptul său procedural respectiv și nu a depus referință la recurs (f.d. 91, vol.II).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen

de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 31 mai 2022 (f.d. 70-77, vol.II).

La data de 22 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea acțiunii înaintate de Onisim Harea (f.d. 78-80, vol.II).

Decizia motivată din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 23 august 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 81, vol.II).

La data de 25 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.82-86, vol.II).

Astfel, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul

administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan